

ปีที่ 5 ฉบับที่ 51 : 27 ธันวาคม 2545 <http://epid.moph.go.th/>

วิทยาลัยนันทนาระบาดวิทยา

“ศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสากลในด้านมาตรฐานงานระบาดวิทยา ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายใน และนานาชาติ สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรค ภัย และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน”

สารบัญ

ก้าวทันโรค

- รายงานอุบัติเหตุการณ์ส่งช่วงเทศกาลปี
ใหม่ 27 ธ.ค.2544-2 ม.ค.2545 822
- สถานการณ์โรคไข้เลือดออก 828

ข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวัง
โรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน 829
สัปดาห์ที่ 51 (วันที่ 15 – 21

ธันวาคม 2545)

แผนภูมิโรคไข้เลือดออก 835

สรุปข่าวการระบาด 837
(วันที่ 15 – 21 ธันวาคม 2545)

บันทึกท้ายบท 840

.....
ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวัง
และการควบคุมป้องกันโรค

โปรดช่วยกันตรวจสอบจำนวนและความถูกต้อง

และส่งให้ทันตามกำหนดเวลา

.....

โปรดส่งรายงานให้สำนักระบาดวิทยา

ภายในเช้าวันอังคาร

สัปดาห์ที่ 51 ระหว่างวันที่ 15 – 21 ธันวาคม 2545

ส่งรายงานข้อมูลเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน

ทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์ที่ 57 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 75

ก้าวทันโรค

รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง

ช่วงเทศกาลปีใหม่ 27 ธ.ค. 2544 - 2 ม.ค. 2545

สมชาย เวียงพิทักษ์

somwieng@health.moph.go.th

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข ได้จัดตั้งระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับ

จังหวัดร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับ

พัฒนาบริการผู้บาดเจ็บ และระบบส่งต่อในจังหวัด โดยวิธี

รวบรวมข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ถูกพิษ ถูกทำร้ายและ

ทำร้ายตนเอง ที่มารับบริการ ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล

ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานครและในภาคต่างๆ ของ

ประเทศไทย ในช่วงเทศกาลปีใหม่ ระหว่างวันที่ 27

ธันวาคม พ.ศ.2544 ถึงวันที่ 2 มกราคม พ.ศ.2545

ได้รับข้อมูลจากโรงพยาบาลในเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ

รวม 24 แห่ง

รายงานผู้บาดเจ็บในช่วงเทศกาลปีใหม่ จากแบบบันทึกข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บ (IS.) เฉพาะบาดเจ็บรุนแรง(เสียชีวิตหรือต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล) ทุกสาเหตุรวม 3,277 ราย ตาย 214 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 6.5 สาเหตุการบาดเจ็บและการเสียชีวิตที่สำคัญจาก 19 สาเหตุ คือ อุบัติเหตุการขนส่งสูงสุดรวม 2,153 ราย (ร้อยละ 65.7) สาเหตุการบาดเจ็บรองลงมา ได้แก่ อุบัติเหตุ/พลัด/ตก/หกล้ม 335 ราย (ร้อยละ 10.2) ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ 321 ราย (ร้อยละ 9.8)

ในจำนวนผู้บาดเจ็บที่เสียชีวิตทั้งหมด 214 ราย เป็นผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งสูงสุด 153 ราย (ร้อยละ 71.5) รองลงมาจากถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ 22 ราย (ร้อยละ 10.3) อุบัติเหตุพลัด/ตก/หกล้ม 16 ราย (ร้อยละ 7.5) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สาเหตุการบาดเจ็บและตาย 5 ลำดับแรก ของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน)

โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

	สาเหตุของการบาดเจ็บ	จำนวนบาดเจ็บ	ร้อยละ	สาเหตุของการตาย	จำนวนตาย	ร้อยละ
1	อุบัติเหตุการขนส่ง	2,153	65.7	1 อุบัติเหตุการขนส่ง	153	71.5
2	อุบัติเหตุ พลัด ตก หรือ หกล้ม	335	10.2	2 ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ	22	10.3
3	ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ	321	9.8	3 อุบัติเหตุ พลัด ตก หรือ หกล้ม	16	7.5
4	อุบัติเหตุแรงเชิงกล วัตถุสิ่งของ	253	7.7	4 ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่างๆ	9	4.2
5	ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่างๆ	85	2.6	5 ไม่ทราบสาเหตุและเจตนา	5	2.3
6	อื่นๆ	130	4.0	6 อื่นๆ	9	4.2
	รวม	3,277	100.0	รวม	214	100.0

อัตราป่วยตายจากอุบัติเหตุการขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 7.1 ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งเป็นหญิงน้อยกว่าชาย อัตราส่วน หญิงต่อชายเท่ากับ 1 : 4 (406 : 1,747) กลุ่มอายุ 15 – 29 ปี บาดเจ็บมากที่สุด โดยมีสัดส่วนสูงร้อยละ 53.9 ของผู้บาดเจ็บทั้งหมด (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุขนส่ง ของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

กลุ่มอายุ ปี	ชาย		หญิง		รวม			
	บาดเจ็บ	ตาย	บาดเจ็บ	ตาย	บาดเจ็บ	ร้อยละ	ตาย	ร้อยละ
0<1 ปี	2				2	0.1	0	0.0
1<5 ปี	24	1	13		37	1.7	1	0.7
5<10 ปี	35	1	20		55	2.6	1	0.7
10<15 ปี	79	3	31	1	110	5.1	4	2.6
15<20 ปี	333	24	69	2	402	18.7	26	17.0
20<25 ปี	352	20	49	3	401	18.6	23	15.0
25<30 ปี	306	18	51	2	357	16.6	20	13.1
30<35 ปี	141	17	28	2	169	7.8	19	12.4
35<40 ปี	140	11	34	3	174	8.1	14	9.2
40<45 ปี	110	12	34	3	144	6.7	15	9.8
45<50 ปี	76	7	29	2	105	4.9	9	5.9
50<55 ปี	46	6	19		65	3.0	6	3.9
55<60 ปี	45	5	15		60	2.8	5	3.0
60 ปี +	59	8	17	4	76	3.5	12	7.8
ไม่ทราบ	4	1			4	0.2	1	0.7
รวม	1,747	131	406	22	2,153	100.0	153	100.0

กลุ่มอายุที่มีสัดส่วนสูงสุดของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งทั้งหมด คือ กลุ่มผู้ใช้งาน (ร้อยละ 53.9) รองลงมา กลุ่มนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 18.7) และกลุ่มเกษตรกร (ทำสวน ทำนา ทำไร่ ร้อยละ 18.7)

16.9) ไม่มีอาชีพ (ร้อยละ 7.2) อาชีพค้าขายหรือนักธุรกิจ เสียชีวิตจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ร้อยละ 10 รองลงมาคือ ข้าราชการ ร้อยละ 8.5 ไม่มีอาชีพ (ร้อยละ 8.4)

อวัยวะที่บาดเจ็บรุนแรงในแต่ละคนที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งสูงสุด ได้แก่ แขนขา มือและเท้า (ร้อยละ 37.7) รองลงมาศีรษะและคอ (ร้อยละ 33.3) อวัยวะที่บาดเจ็บรุนแรงในแต่ละคนที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุการขนส่ง สูงสุด ส่วนศีรษะและคอ (ร้อยละ 75.2) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การบาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามหมวดอวัยวะที่บาดเจ็บรุนแรงสูงสุดในแต่ละคน โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

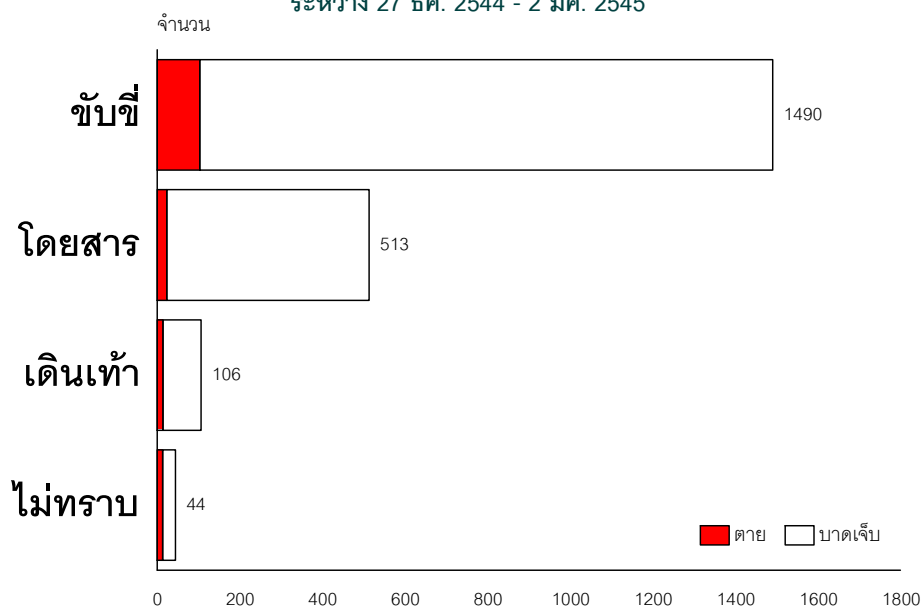
อวัยวะที่บาดเจ็บ *	บาดเจ็บ		ตาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Extremities	812	37.7	6	3.9
Head/Neck	716	33.3	115	75.2
External	143	6.6	1	0.7
Face	98	4.6	0	0.0
Abdomen	77	3.6	8	5.2
Thorax	61	2.8	11	7.2
ไม่ทราบ	246	11.4	12	7.8
รวม	2,153	100.0	153	100.0

* นิยามจาก CONDENSED CHART (AIS 85)

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ส่วนใหญ่เป็นผู้ขับขี่ (ร้อยละ 69.2) ผู้โดยสารยานพาหนะ (ร้อยละ 23.8) คนเดินเท้า เสียชีวิตจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่งสูงถึงร้อยละ 13.2 (รูปที่ 1)

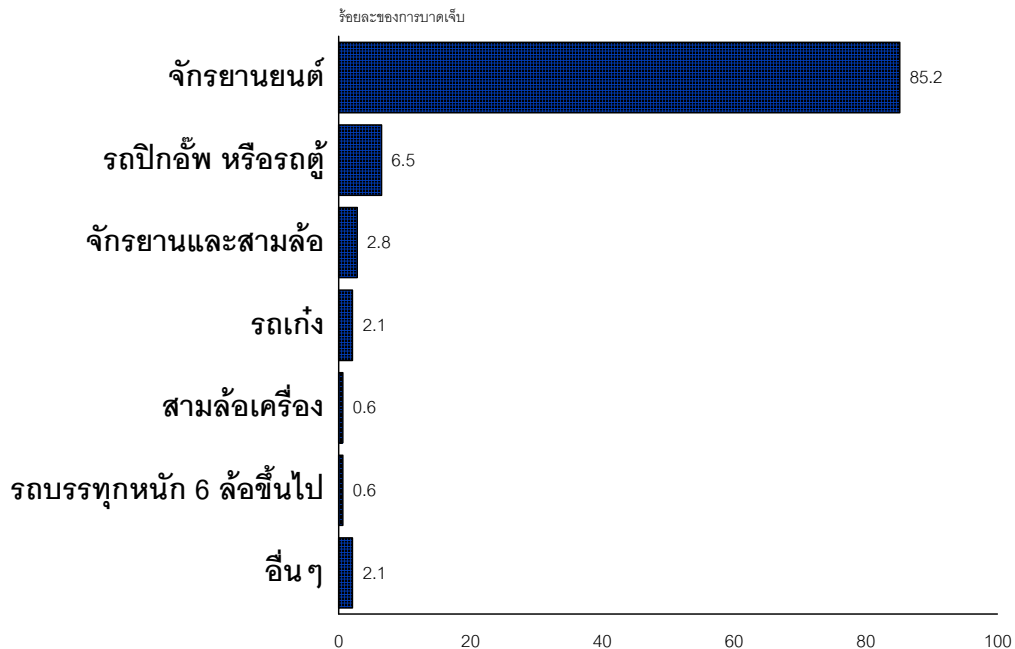
รูปที่ 1 การบาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง

จำแนกตามสภาพการเดินทางขณะเกิดอุบัติเหตุ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด
ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

ผู้บาดเจ็บรุนแรง ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้รถจักรยานยนต์ มีสัดส่วนสูงร้อยละ 85.2 ของผู้บาดเจ็บทุกประเภท (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 การบาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง ของผู้ขับขี่และผู้โดยสาร
จำแนกตามประเภทพาหนะของผู้บาดเจ็บ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

ผู้ขับขี่ยานพาหนะที่บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุการขนส่ง คีมีเครื่องคีมที่มีแอลกอฮอล์ เฉลี่ยร้อยละ 53.9 รายงานสูงสุดจาก รพ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี (ร้อยละ 77.9) รองลงมา รพ.ลำปาง (ร้อยละ 74.6) และรพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ (ร้อยละ 74.4) ผู้ขับขี่ยานพาหนะที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุการขนส่งคีมเครื่องคีมที่มีแอลกอฮอล์ เฉลี่ยร้อยละ 50.0 สูงสุดจากรพ.พุทธชินราช พิษณุโลก รพ.สุรินทร์ รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ รพ.อุดรดิศต์ รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ปราจีนบุรี และรพ.หาดใหญ่ (ร้อยละ 100)

ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่บาดเจ็บรุนแรง ส่วนใหญ่ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 92.8 และผู้เสียชีวิตทั้งหมด (ร้อยละ 100) พบผู้บาดเจ็บสูงสุดจาก รพ.อุดรธานี รพ.ระยอง รพ.พระนั่งเกล้า นนทบุรี และ รพ.พระนครศรีอยุธยา (ร้อยละ 100) และเป็นที่น่าสนใจว่าผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่เสียชีวิต จากโรงพยาบาลส่วนใหญ่ 20 แห่ง จากทั้งหมด 24 แห่ง (ร้อยละ 83.3) ไม่สวมหมวกนิรภัยทุกราย ยกเว้น รพ.เลิดสิน รพ.ราชบุรี รพ.นครปฐมและรพ.ม.นครราชสีมา (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมเสี่ยงของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามการใช้แอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่พาหนะ และการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

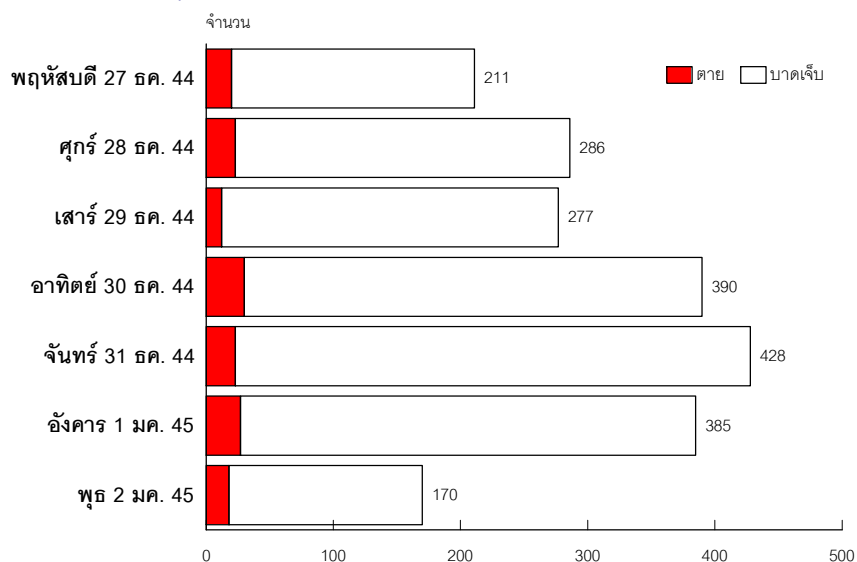
* รพ.โครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด	ผู้ขับขี่พาหนะที่ใช้แอลกอฮอล์								ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่สวมหมวกนิรภัย							
	บาดเจ็บ				ตาย				บาดเจ็บ				ตาย			
	ใช้	ROW%	ไม่ใช้	ROW%	ใช้	ROW%	ไม่ใช้	ROW%	สวม	ROW%	ไม่สวม	ROW%	สวม	ROW%	ไม่สวม	ROW%
1 นครราชสีมา	85	67.5	41	32.5	5	50.0	5	50.0	15	8.7	158	91.3	1	9.1	10	90.9
2 นครศรีธรรมราช	6	10.3	52	89.7	0	0.0	5	100.0	9	13.0	60	87.0	0	0.0	7	100.0
3 ลำปาง	47	74.6	16	25.4	1	50.0	1	50.0	3	4.2	68	95.8	0	0.0	3	100.0
4 ราชบุรี	12	52.2	11	47.8	0	0.0	0	0.0	5	17.2	24	82.8	0	0.0	0	0.0
5 สวรรคตประจักษ์	53	64.6	29	35.4	2	33.3	4	66.7	10	11.5	77	88.5	0	0.0	6	100.0
6 ยะลา	6	30.0	14	70.0	1	50.0	1	50.0	2	8.0	23	92.0	0	0.0	3	100.0
7 พระปกเกล้า จันทบุรี	29	64.4	16	35.6	0	0.0	0	0.0	3	5.6	51	94.4	0	0.0	1	100.0
8 เขียวรายประชานุเคราะห์	64	74.4	22	25.6	1	100.0	0	0.0	1	1.1	94	98.9	0	0.0	3	100.0
9 หาดใหญ่	18	48.6	19	51.4	1	100.0	0	0.0	6	11.8	45	88.2	0	0.0	2	100.0
10 ขอนแก่น	56	54.4	47	45.6	3	75.0	1	25.0	10	8.2	112	91.8	0	0.0	6	100.0
11 อุตรดิตถ์	74	70.5	31	29.5	9	75.0	3	25.0	0	0.0	118	100.0	0	0.0	10	100.0
12 เลิดสิน	4	26.7	11	73.3	0	0.0	0	0.0	4	26.7	11	73.3	0	0.0	0	0.0
13 นพรัตน์ราชธานี	3	42.9	4	57.1	0	0.0	0	0.0	6	75.0	2	25.0	0	0.0	1	100.0
14 ระยอง	23	60.5	15	39.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	44	100.0	0	0.0	1	100.0
15 เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ปราจีนบุรี	24	50.0	24	50.0	1	100.0	0	0.0	5	10.2	44	89.8	0	0.0	1	100.0
16 สุราษฎร์ธานี	27	39.1	42	60.9	0	0.0	1	100.0	2	2.3	84	97.7	0	0.0	1	100.0
17 ตรัง	21	50.0	21	50.0	0	0.0	2	100.0	2	4.3	45	95.7	0	0.0	2	100.0
18 พุทธชินราช พิษณุโลก	41	64.1	23	35.9	4	100.0	0	0.0	5	6.9	67	93.1	0	0.0	5	100.0
19 อุตรดิตถ์	35	72.9	13	27.1	1	100.0	0	0.0	3	4.8	59	95.2	0	0.0	1	100.0
20 สรรพสิทธิ์ประสงค์ อุบลราชธานี	102	77.9	29	22.1	5	83.3	1	16.7	10	7.4	125	92.6	0	0.0	5	100.0
21 สุรินทร์	37	68.5	17	31.5	1	100.0	0	0.0	5	7.0	66	93.0	0	0.0	1	100.0
22 นครปฐม	30	48.4	32	51.6	2	50.0	2	50.0	12	15.6	65	84.4	3	42.9	4	57.1
23 พระนั่งเกล้า นนทบุรี	8	53.3	7	46.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	20	100.0	0	0.0	1	100.0
24 พระนครศรีอยุธยา	11	45.8	13	54.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	24	100.0	0	0.0	1	100.0
มัยฐาน		53.9				50.0						92.8				100.0

* เรียงลำดับตามลำดับโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ

วันจันทร์ที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2544 เป็นวันที่มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุการขนส่งมากที่สุด (ร้อยละ 19.9) รองลงมาวันอาทิตย์ที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2544 (ร้อยละ 18.1) และวันอังคารที่ 1 มกราคม พ.ศ.2545 (ร้อยละ 17.9) วันพุธที่ 2 มกราคม พ.ศ.2545 มีผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุการขนส่งมากที่สุด (ร้อยละ 10.6) รองลงมาวันพฤหัสบดีที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2544 (ร้อยละ 9.5) และวันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2544 (ร้อยละ 8.0) (รูปที่ 3)

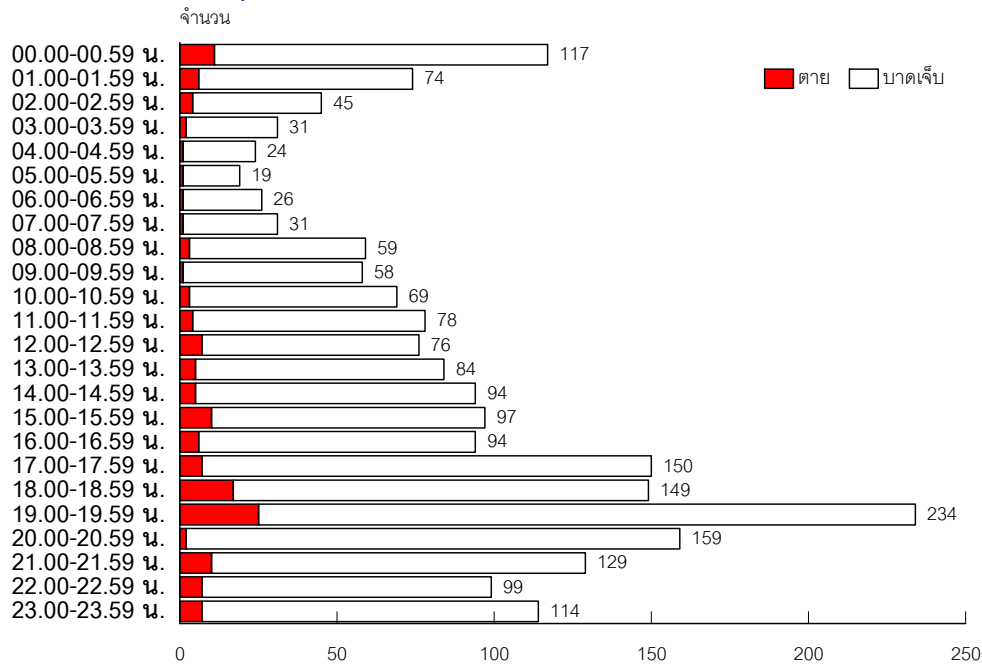
รูปที่ 3 จำนวนบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุขนส่ง ของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน)

จำแนกตามวันที่เกิดเหตุในสัปดาห์ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุการชนส่ง สูงที่สุดคือเวลา 19 นาฬิกา (ร้อยละ 10.9) รองลงมาคือเวลา 20 นาฬิกา (ร้อยละ 7.4) และเวลา 17 นาฬิกา (ร้อยละ 7.0) ช่วงเวลาที่ผู้บาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิตสูงสุด คือเวลา 18 นาฬิกา (ร้อยละ 11.4) รองลงมาคือเวลา 19 นาฬิกา (ร้อยละ 10.7) และเวลา 15 นาฬิกา (ร้อยละ 10.3) (รูปที่ 4)

รูปที่ 4 จำนวนบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุการชนส่ง ของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน)
จำแนกตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

อุบัติเหตุการชนส่งเป็นสาเหตุการบาดเจ็บและเสียชีวิตที่สำคัญที่สุดในช่วงเทศกาลปีใหม่ ลักษณะของประชากรกลุ่มเสี่ยงเป็นชายมากกว่าหญิง กลุ่มอาชีพเป็นผู้ใช้แรงงาน นักเรียน/นักศึกษา และเกษตรกร รวมทั้งอาชีพค้าขายหรือนักธุรกิจ และข้าราชการ ที่เสียชีวิตจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการชนส่งในช่วงเทศกาลปีใหม่ ผู้ใช้รถจักรยานยนต์มีส่วนสูงสุดในอุบัติเหตุการชนส่ง ผู้ขับขี่ที่บาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิตมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่ยานพาหนะสูง และการไม่สวมหมวกนิรภัยในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิต

เพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในช่วงเทศกาลปีใหม่นี้ ผู้ใช้รถจักรยานยนต์บนท้องถนนควรใช้หมวกนิรภัยอย่างถูกต้องลักษณะ ผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่ควรดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่หรือขณะขับขี่ยานพาหนะ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลในเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ 24 แห่ง ซึ่งมีรายชื่ออยู่ในตารางที่ 4 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บฯ ครั้งนี้
เอกสารอ้างอิง

Civil ID,Schwab CW. **The Abbreviated Injury Scale,1985**
Revision: a condensed chart for clinical use. *J.Trauma.* 1988;28:87-80.